

**TÜRKİYE İMSAD GÜNDEM BULUŞMALARI'NDA 'ENFLASYONİST ORTAMDA ÜRETİM-YÖNETİM'
VE SEKTÖRDEKİ SON GELİŞMELER KONUŞULDU**

**Türkiye İMSAD Başkanı Ferdi Erdoğan:
"Kentsel dönüşüm rüzgarında hayale kapılıp
'Beyaz atlı müteahhidinizi' beklemeyin"**

Prof. Dr. Taner Berksoy:

**"Türkiye'de kriz var denilmez, kriz denilen dönemlere bakın, tamamı ya 6,
ya 8-10 ay sürmüştü. Biz düşeriz de kalkarız da. Ekonomik büyüme en az iki
çeyrek peş peşe sıfırın altında kalırsa krizden söz edilebilir"**

Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (Türkiye İMSAD) tarafından düzenlenen 2018 yılının ikinci 'Gündem Buluşmaları' toplantısında; sektörün güncel konusu 'Enflasyonist Ortamda Üretim-Yönetim' ele alındı. Türkiye İMSAD Yönetim Kurulu Başkanı Ferdi Erdoğan, "Zaman zaman dalgalanmaların yaşandığı 2018 yılında yönümüzü nasıl çizeceğimizi, sektör olarak en çok konuştuğumuz konuların başında geldi. Sektörde mevcut durumun iyileştirilmesi için kentsel dönüşüm pazarı ile yenileme pazarının birbirinden ayrıştırılması gerekiyor. Konut sahipleri, kentsel dönüşüm sürecinde kendi binasının da yıkılıp yeniden yapılacağı hayaliyle, kapısını çalacak 'Beyaz atlı müteahhidini' bekliyor. Türkiye'de son yıllarda binalarda güçlendirme/yenileme çalışmaları ihmal edildi ancak AB ülkelerinde yenileme pazarı, toplam inşaat sektörünün %57'sini oluşturuyor. Bugün özellikle ağırlık verilmesi gereken yenileme, sektöre can suyu olacaktır" dedi.

Türkiye ve dünyada yaşanan enflasyon trendini değerlendiren Prof. Dr. Taner Berksoy ise, katılımcılara şöyle seslendi; "Çok telaşlanmayın. Öyle çok derin bir kriz olmaz. Türkiye'de kriz denilen dönemlere bakın; tamamı neredeyse ya 6, ya 8-10 ay sürmüştü. Türkiye ekonomisinde refleks çok hızlı. Şimdi 'kriz var mı yok mu?' tartışması var. Bana göre de kriz yok. Bizim kriz tanımımız şu; ekonomide en az iki çeyrek peş peşe büyüme sıfırın altında kalırsa krizden söz edebiliriz. 2019'un ilk 3 ayı çok ufak bir negatife döner, sonra düzelir. Yurtdışından size ülkenin durumunu soranlara şunu söyleyebilirsiniz; 'Biz düşeriz kalkarız, henüz kriz ortamı yok.'"

Türkiye İMSAD'ın geleneksel hale getirdiği 'Gündem Buluşmaları' toplantısı, 27 Eylül Perşembe günü Ortaköy Feriye Palace'ta yapıldı. Türkiye İMSAD Yönetim Kurulu Başkanı Ferdi Erdoğan'ın açılış konuşmasını gerçekleştirdiği Gündem Buluşmaları'nda, Dr. Can Fuat Gürlesel inşaat ve inşaat malzemeleri sanayisinin faaliyetlerini, son verilerle değerlendirdi. İnşaat malzemesi sanayicileri ve iş dünyasından isimlerin büyük ilgi gösterdiği, Türkiye İMSAD Yönetim Kurulu Başkan Vekili Oktay

Alptekin'in moderatörlüğünde gerçekleşen toplantının konuk konuşmacısı ise Ekonomist ve Akademisyen **Prof. Dr. Taner Berksoy** oldu. **Prof. Dr. Berksoy**, 'Enflasyonist Ortamda Üretim-Yönetim' konusunda değerlendirmelerini paylaştı.

İnşaat malzemeleri dış pazarda büyüme, iç pazarda daralma trendinde

Konuşmasında, 2018 yılı 3. çeyrek dönemine ilişkin sektör verilerini açıklayan **Ferdi Erdoğan**, şunları söyledi: "İnşaat sektörü, 2018 yılı 2. çeyrek döneminde yüzde **0,8** büyüdü. Çeyrek dönemlerde üst üste süren hızlı büyüme, yerini çok ciddi yavaşlamaya bıraktı ve sektör 2018 ilk yarıyılıda yüzde **3,7** büyüdü. 2018 yılı ilk yarısında inşaat malzemeleri ihracatı yüzde **17,8** artarak **9,3** milyar dolara yükseldi. 2017 Haziran ile 2018 Haziran ayı arası yıllık ihracatımız ise **18,8** milyar dolar oldu. 2016 yılında aylık **1,1-1,2** milyar dolar olan ihracatımız, 2018 yılında aylık **1,5-1,7** milyar dolar bandında devam ediyor."

Yenileme pazarında Avrupa ülkelerinin gerisinde kaldık

"Türkiye'de son yıllarda güçlendirme/yenileme çalışmaları ihmal edildi ve Avrupa ülkelerine göre geride kaldık" diyen **Ferdi Erdoğan**, şöyle konuştu: "Ülkemizdeki kentsel dönüşüm sürecinde, tek uygun çözüm olarak yıkım ve yeniden yapım gerektiği vurgulanıyor. Avrupa'da son yıllarda kabul gören eğilim ise, ekonomik olmasa da, yıkım-yeniden yapım yerine, güçlendirme/yenileme yaklaşımının benimsenmesi yönünde. Avrupa Komisyonu tarafından yapılan araştırmaya göre 2015 yılında AB yenileme pazarı **109** milyar euro olarak gerçekleşti. Bu rakam, **882 bin 900** iş anlamına geliyor. Pazarın neredeyse yarısını Almanya, Fransa ve İtalya oluşturuyor. Sadece Almanya pazardan **%22**'lik pay alıyor. AB ülkelerinde yenileme pazarı, toplam inşaat sektörünün **%57**'sini oluşturuyor. Türkiye'de ise 10 yıl önce yaklaşık **12** milyar dolar olan yenileme pazarı, 2017 yılında **6** milyar dolar ile toplam inşaat pazarının **%7**'sine geriledi. Hâlbuki bu rakam, yaklaşık **%25** civarında olmalıydı."

Yenileme, sektöre can suyu olacak

Türkiye'de hangi binaların kentsel dönüşüm kapsamına girip hangilerinin girmeyeceğinin bir an önce belirlenmesi gerektiğini vurgulayan **Ferdi Erdoğan**, "Yenileme pazarındaki gerilemede, kentsel dönüşüm kapsamına girebilecek binalar net olarak belli olmadığından; konut sahiplerinin, konutlarının yıkılacağı beklentisi ile mecbur olmadıkça yenilemekten kaçınmasının etkisi büyük oldu. Konut sahipleri, kentsel dönüşüm rüzgarıyla kendi binasının da yıkılıp yeniden yapılacağını hayal ederek kapısını çalacak '**Beyaz Atlı Müteahhidini**' bekliyor. Oysa her bina yeniden yapılmayacağı gibi müteahhitlerin de her binayı yenileyip eski sahiplerine bedelsiz verebilecekleri bir planları yok. Bu nedenle ev sahiplerinin, kendi konforları, sağlıkları ve enerji-su-atık giderlerini yönetmek için evlerini yenilemeleri daha rasyonel bir yaklaşım olacak. Burada yenileme kapsamı, sadece kozmetik yenileme değil 'derin yenileme' denen tesisat (elektrik, su), ısıtma-soğutma, havalandırma sistemleri, yalıtım dahil cephe sistemleri, seramik kaplamalar ve vitrifiye, pencere-cam ve çatı-baca sistemleri gibi geniş bir alanı içeriyor" diye konuştu.

Enflasyonumuz hızlı, katılaşmış ve yaygın

Enflasyonu değerlendirmek için geçmiş eğilimlere mutlaka bakılması gerektiğini belirten **Türkiye İMSAD 'Gündem Buluşmaları'nın** konuk konuşmacısı **Prof. Dr. Taner Berksoy**: "2012'den itibaren trendlere baktığımızda enflasyonda bir hızlanma var. Son iki senedir, yani 2017-2018'de bu hızlanma daha da yüksek, neredeyse zıplayarak gerçekleşti. Bu gözlem olarak önemli. Enflasyonumuz hızlı, katılaşmış ve yaygın. Bu özellikler, enflasyonla başa çıkma açısından ciddi problemdir. Katılaştığı zaman

onu geri çevirmek için ekstra bir efor gerekir. Aslında teknik olarak enflasyonun kalıcı olmaması, kendi kendini düzenlemesi gerekiyor. Üreticiler de tüketiciler de kararlarını değiştirirler, enflasyon aşağı doğru iner. Bizde bu mekanizma bir nedenle işlememiş.”

Önümüzdeki yıl enflasyon hızlı olacak

Çekirdek enflasyonun, önümüzdeki dönem ne olacağını gösterdiğini ifade eden **Prof. Dr. Berksoy**, şöyle konuştu: “Çekirdek enflasyon şu; fiyatları bizim politikalarımız ve düzenlemelerimizden etkilenmeyen ürünler var. Mesela bir tanesi gıda. Bizim düzenlemelerimize kıyasla doğadan daha fazla etkileniyor. Bir diğeri enerji, o da bizim dışımızda. Enflasyonu, bunları çıkarıp hesaplırsak, kalan veriye çekirdek enflasyon diyoruz. Çekirdek enflasyon bize, önümüzdeki dönem enflasyonun ne olacağına ilişkin izlenim verir. Bakın şimdi TÜFE endeksinde sıçrama var. Yani önümüzdeki dönem enflasyonun üzerinde etkili olacak veri bu. Bu verilerden hareket edersek, önümüzdeki yıl enflasyonun hızlı olacağını söyleyebiliriz. Son açıklanan programa bakarsanız enflasyon yine yüksek ve katı kalmakla birlikte yavaş yavaş azalacak. Enflasyonla mücadele sıkıntılı olacak gibi görünüyor. Bu mücadeleyi yapabilmemiz için gerçekten inatçı, iddialı bir siyasi irade olması lazım. Yeni Ekonomi Programı’nda böyle bir eğilim var. Bu planda uçmadıklarını görüyoruz. Orta Vadeli Plan’ın birçok hedefi gerçekçi. Bütçe açığı ile ilgili hedef de oldukça gerçeğe yakın.”

“Türkiye ekonomisinde refleks çok hızlı”

Toplantıda soruları cevaplayan **Prof. Dr. Taner Berksoy**, “Kurla ilgili olarak, biz ısrarlı bir şekilde Türk Lirası’nın riskini yükseltiyoruz. Mesela herkesi, Merkez Bankası’nın bağımsız olduğuna ikna etsek, bize dönük risk algısı azalır” dedi. Berksoy, şunları söyledi: “Bu dönemde bana kalırsa en iyisi, likitte kalmak. Fiyatla çok da fazla oynamamak gerekir. Çünkü bizim öğretimizde fiyat yol gösterir. Çok telaşlanmayın. Öyle çok derin bir kriz olmaz. Yazın bir kenara, boş vaktinizde Türkiye’de kriz denilen dönemlere bakın. Tamamı neredeyse ya 6, ya 8-10 ay sürmüş. Türkiye ekonomisinde refleks çok hızlı. Şimdi kriz var mı yok mu? tartışması var. Bana göre de kriz yok. Bizim kriz tanımımız şu; ekonomik büyüme en az iki çeyrek peş peşe sıfırın altında kalırsa krizden söz edebiliriz. Ama 2019’un ilk çeyreğinde sıfırın altına ineriz. İlk 3 ay çok ufak bir negatife döner, sonra düzeler. Yurtdışından size ekonomiyi soranlara şunu söyleyebilirsiniz; ‘Biz düşeriz kalkarız, henüz kriz ortamı yok.’”

Prof. Dr. Berksoy, hızlı fiyat artışlarıyla ilgili de şunları söyledi: “Ben Türkiye’de fiyatlama meselesinin fevkalade çarpık olduğu kanısındayım. Bu çarpıklık da aleni bir şekilde tarımda yaşanıyor. Tarlada 1 kuruş olan ürün şehre geldiğinde 10 kuruş. ‘Nasıl oluyor bu?’ dediğinizde, birçok elden geçtiği söyleniyor. Bakıyorsunuz değişen ellerin birçoğu aynı. Enflasyonla mücadele edeceksek bunun mutlaka üzerinden geçmek lazım” diye konuştu.

0,8’lik bir inşaat sektörü büyümesi daha önce hiç yaşanmadı

İnşaat sektörünün son dönemini grafiklerle anlatan **Dr. Can Fuat Gürlesel** ise, “Ekonominin geneli yüzde 5.2 büyüdü. Böyle bir büyüme içinde 0,8’lik bir inşaat sektörü büyümesi, daha önceki yıllarda açıkçası hiç yaşamadığımız bir durum. Yani arada 8-10 kat fark olan bir inşaat sektörü ve ekonomik büyüme rakamı hiç yaşamamıştık. Bu çok ciddi bir fark” dedi.

Sıkıntıların en önemli nedeni döviz kredileri

Bankalar Birliği'nin kredi konusunda başlattığı bir çalışmaya değinen **Gürlelel**, şöyle konuştu; "Bu çalışmanın önemli bir parçası da Türkiye'deki reel sektör şirketlerinin yurtiçi ve yurtdışından aldıkları döviz kredilerinin toplamıydı. Şubat sonu itibarıyla, reel sektör şirketlerinin yurtiçinden aldıkları döviz kredilerinin toplamı 175 milyar dolar, yurtdışından aldıkları da 116 milyar dolar. Toplamda ise 291 milyar dolar. Sıkıntı, bu 291 milyar dolar krediyi kullanan firmalardan, yaklaşık 200 milyar dolarlık kısmını kullananların döviz gelirin olmaması. Şu anda Türkiye'nin yaşadığı sıkıntıların belki de en önemli kaynağı bu. Bu krediyi ödeme konusunda sektörler sıkıntı çekiyor. Hangi sektörler? Enerji sektörü 40, inşaat sektörü de 40 milyar dolarlık kredi kullanmış. Ama inşaat sektörünün de enerji sektörünün de döviz geliri yok. Reel sektör ve bankalar arasında bir sıkışmışlık var. Geri ödemede de sıkıntılar yaşandığı için finansman sorunları zirveye ulaşmış durumda. Doğal olarak bu durumun, inşaat malzemesi sanayisinin satışlarında da yavaş yavaş etkisi olmaya başladı. Önce durgunluk, sonra gerileme, İnşaat Malzemesi Endeksine de yansımış durumda."

Türkiye İMSAD Hakkında

Kuruluşundan bu yana geçen 34 yılda, Türk inşaat sanayisini gerek yurt içinde gerekse yurt dışında temsil eden bir sivil toplum örgütü olan Türkiye İMSAD'ın, 37 sektör derneği, 81 sanayici firma ve 15 paydaş kurum üyeleriyle birlikte, pazarda 32 binden fazla noktaya etkin bir şekilde ulaşmaktadır. Sürdürülebilir büyüme için yurt içinde ve yurt dışında işbirlikleri geliştiren Türkiye İMSAD, iç pazardaki gelişmeleri yakından izlemekte ve ihracatta ulaşılan başarının artarak sürdürülebilmesi için, dış pazarları yakından takip etmektedir. Türkiye İMSAD, inşaat sektörünün çok önemli grupları olan 31 farklı alt sektörü temsil etmektedir. 2011 yılında Brüksel, 2015 yılında ise Kamerun temsilciliğini kuran, sektörel projeler yürüten, raporlar yayınlayan Türkiye İMSAD, Avrupa Komisyonu'nun fonladığı birçok projeye de liderlik etmektedir.